

**T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI**

**VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI
HAKKINDA
UYGULAMA USUL VE ESASLARI**

ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE ÇEVRE DAİRESİ BAŞKANLIĞI

2024

İçindekiler

VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç	1
Kapsam.....	1
Dayanak.....	1
Tanımlar	1

İKİNCİ BÖLÜM

Verimlilik Artırıcı Proje Destek Programına Başvuru Koşulları ve Projelerin Desteklenmesi

Başvuru koşulları	2
Projelerin hazırlanması ve başvuru işlemleri	2
Projelerin değerlendirilmesi	3
Proje revizyonu	4
Projenin uygulanması ve denetim yapılması.....	4
Proje desteklerinin verilmesi	5
Desteğin geri alınması	5
Projelerin desteklenmesine ilişkin diğer hükümler	6

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ödemeye ilişkin fatura tarihleri	6
Uygulama raporu.....	6
Yürürlükten kaldırılan Usul ve Esaslar	7
Yürürlük	7
Yürütme.....	7

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1– (1) Bu Usul ve Esaslar, verimlilik artırıcı projelerin desteklenmesi için başvuru, değerlendirme, izleme ve destek uygulamalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesini amaçlar.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu Usul ve Esaslar, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşları haricindeki başvuru sahiplerinin verimlilik artırıcı projelerinin desteklenmesine ilişkin iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3– (1) Bu Usul ve Esaslar, 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 34 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4– (1) Bu Usul ve Esaslarda yer alan;

- Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını,
- Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- Başkan: Enerji Verimliliği ve Çevre Daire Başkanını,
- Başkanlık: Enerji Verimliliği ve Çevre Daire Başkanlığını,
- Başvuru dosyası: Başkanlığa yazılı ve/veya elektronik ortamda sunulan, formatı Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda Başkanlıkça içeriği güncellenen dosyayı,
- Başvuru sahibi: Enerji verimliliği desteklerinden faydalanmak isteyen gerçek veya tüzel kişileri,
- Denetim: Proje uygulama öncesi ve sonrasında yerinde yapılan çalışmaları,
- EVDES: Enerji verimliliği destek işlemlerinin yürütüldüğü bilgi yönetim sistemini,
- Gerçekleşen tasarruf oranı: Gerçekleşen enerji tasarrufunun öngörülen enerji tasarrufuna oranının yüz ile çarpımını,
- Hurda belgesi: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan atık toplamaya yetkili firma tarafından düzenlenen, değişimi yapılacak ekipmanların özelliklerinin (marka, model, seri numarası, adet, vb.) yer aldığı ve ekipmanların bir daha kullanılmayacak şekilde hurdaya ayrıldığını gösterir belgeyi,
- Hurda faturası: Değişimi yapılacak ekipmanların hurda için satıldığını gösterir faturayı,
- Kanun: 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununu,
- Proje sahibi: Verimlilik artırıcı projelerinin desteklenmesine karar verilen gerçek veya tüzel kişileri,
- Şirket: Enerji verimliliği danışmanlık şirketlerini,
- Tebliğ: Kojenerasyon ve Mikrokojenerasyon Tesislerinin Verimliliğinin Hesaplanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliği (Sıra No: 2014/3),
- VAP: Verimlilik artırıcı projeyi,
- YMM: Yeminli mali müşaviri,
- Yönetmelik: Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliği

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

ifade eder.

(2) Birinci fıkrada tanımlananlar dışında bu Usul ve Esaslarda geçen diğer ifade ve kısaltmalar, aksi belirtilmedikçe uygulama ve yorumlarda sırasıyla Kanun, Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatta yer alan anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Verimlilik Artırıcı Proje Destek Programına Başvuru Koşulları ve Projelerin Desteklenmesi

Başvuru koşulları

MADDE 5– (1) VAP destek programına başvuranların;

- EVDES'e üye olunması,
- Enerji yöneticisi görevlendirilmesi kapsamında, Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmiş olunması,
- Bilgi verme yükümlülüğü kapsamında, Yönetmeliğin 32 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmiş olunması,
- ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardı belgesine sahip olunması,
- Kojenerasyon sistemlerine yönelik verimlilik artırıcı proje başvurularında, başvuru tarihi itibarıyla Tebliğ kapsamındaki Kojenerasyon Tesisi Verim Belgesine sahip olunması şartlarını sağlamaları esastır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şartları sağlamayan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

Projelerin hazırlanması ve başvuru işlemleri

MADDE 6– (1) Proje, verimsizliklerin, kayıpların ve enerji atıklarının giderilmesi için mevcut duruma göre enerji verimliliğinin artırılması amacıyla hazırlanır.

(2) Başvuru tarihleri ve/veya kriterleri, formatı ile başvuruya ilişkin diğer hususlar Bakanlık resmi internet sitesi üzerinden ilan edilir. Başkanlık, başvuru almayabileceği gibi yılda bir veya birden fazla dönemde ya da sürekli olarak başvuru alabilir ve başvuru kriterlerini değiştirebilir.

(3) Başkanlık, başvuru alınacak sektör/alt sektörleri, desteklenecek proje tiplerini, projelerle sağlanacak asgari birim enerji tasarruf miktarını, asgari ve/veya azami proje bedelini, asgari ve/veya azami geri ödeme süresini, asgari ve/veya azami yıllık toplam enerji tüketimini ve benzeri ilave kriterleri belirler.

(4) Başvuru sahipleri, şirketlere hazırlattıkları projelerini ilan edilen başvuru döneminde Başkanlığa sunar.

(5) Proje kapsamında, projenin anlaşılmasını sağlayacak yeterlilikteki teknik bilgi ve çizimler, proje kapsamında satın alınacak malların teknik özellikleri, uygulama öncesi ve sonrası ölçüm yöntemleri ve ölçüm cihazlarına ilişkin bilgiler, ölçüm cihazlarına ait kalibrasyon belgeleri, proje termin programı ve proje maliyet kalemleri, yapılan hesaplar ve kabuller, hesap metodu, formüller vb. başvuru dosyasında yer alır. Başkanlık, gerek görülmesi halinde bu hususlar dışında ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(6) Başvurular daha önce destekleme kararı alınmış ve uygulaması devam eden projeler dahil azami beş proje ile sınırlıdır. Ancak, uygulaması tamamlanarak Başkanlığa bildirilen projeler bu kapsamda sayılmaz.

(7) Aşağıda belirtilen konularda yapılan proje başvuruları destek kapsamına alınmaz:

- Uygulanmış veya uygulamasına başlanmış olan projeler.
- İkinci el ekipman alımına yönelik projeler.
- Leasing yöntemiyle ile yapılan projeler.
- Yakıt dönüşümlerine yönelik yapılan projeleri.
- Yeni tesis kurulmasına yönelik yapılan projeler.
- Taahhüt alımlarına yönelik projeler.

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

- f) Üretilen ısı ve/veya elektriği satmak amacıyla yapılan kojenerasyon projeleri.
g) Üretilen ısıyı satmak amacıyla yapılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı projeler.
ğ) Elektrik üretimine yönelik yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı projeler.
h) Kiralık ekipmanların değişimine yönelik projeler.
ı) Başkanlık tarafından uygun bulunmayan diğer projeler.

(8) Proje kapsamında, mevcut ve satın alınması düşünülen tüm ekipmanların işletme sınırları içinde yer alması ve tüm ekipmanların mülkiyetinin başvuru sahibinde olması gereklidir. Bu kapsamda olmayan proje başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

Projelerin değerlendirilmesi

MADDE 7– (1) Sunulan başvurular, Başkan onayı ile kurulan ve en az üç kişiden oluşan komisyonlar tarafından aşağıdaki şekilde değerlendirilir:

- a) Görevlendirilen komisyonlar, başvuru dosyasını ilgili mevzuat ve teknik açıdan inceler.
b) Komisyonlar, kararlarını oy birliğiyle alır.

c) Komisyon tarafından yapılan inceleme sonucu tespit edilen uygunsuzluk, eksiklik veya hatalar başvuru sahibine bildirilir ve on iş günü içinde uygunsuzluk, eksiklik veya hataların giderilmesi istenir. Bu süre zarfında uygunsuzluk, eksiklik veya hataları giderilmeyen projeler değerlendirmeye alınmaz ve bu durum gerekçesi ile birlikte başvuru sahibine bildirilir.

(2) Komisyonun uygun bulduğu projeler için gerek görülmesi halinde denetim yapılır. Denetim, Başkanlık personeli veya Başkanlık tarafından belirlenen gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılır. Denetimin gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılması durumunda denetim bedeli başvuru sahipleri tarafından karşılanır. Denetim bedeli Bakanlık resmi internet sitesi üzerinden ilan edilir.

(3) Denetim çalışmaları aşağıdaki şekilde yürütülür:

a) Denetim kapsamında, projede yer alan mevcut ekipmanların işletmede mevcudiyeti ve mevcut durumun projeye doğru veya tam olarak yansıtılıp yansıtılmadığı kontrol edilir.

b) Ölçüm cihazlarının kalibrasyon belgelerinin güncelliği kontrol edilir ve proje kapsamında ön görülen ölçümler yapılır.

c) Denetim ve ölçümler kapsamında formatı Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan proje denetim tutanağı düzenlenir ve bir nüshası başvuru sahibine verilir.

ç) Denetim tutanağı, denetimi yapan personel tarafından EVDES'e yüklenir ve bir nüshası Başkanlığa gönderilir.

d) Denetim kapsamında eksiklik, uygunsuzluk veya hata tespit edilmesi ve ölçüm sonuçlarının projede belirtilen değerlerden farklı olması halinde denetim tarihinden itibaren on iş günü içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre zarfında eksiklikleri giderilmeyen projeler değerlendirmeye alınmaz ve bu durum başvuru sahibine bildirilir.

e) Denetimin gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılması durumunda, denetim ekibi biri enerji yöneticisi sertifikasına sahip en az iki mühendisten oluşmalıdır.

(4) Eksiklikleri, uygunsuzlukları ve hataları giderilerek değerlendirmeye alınan projeler için destek miktarı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$DO \times PB_{\delta} \leq D_a \text{ ise } D_{\delta n} = (DO \times [PB_{\delta}])/100$$

$$DO \times PB_{\delta} > D_a \text{ ise } D_{\delta n} = D_a$$

$D_{\delta n}$: Ön görülen destek miktarı (TL)

DO : Destek oranı (proje bedelinin en fazla yüzde otuzu)

PB_{δ} : Ön görülen proje bedeli (TL) KDV hariç toplam tutardır

D_a : Başvuru Yılında Belirlenmiş Olan Azami Destek Miktarı (TL)

(5) Komisyon tarafından uygun bulunan projeler, destekleme kararı alınmak üzere Bakan onayına sunulur. Bakan onayına sunulan projelere verilecek destek miktarı hiçbir suretle başvuru yılında belirlenmiş olan azami destek miktarını aşamaz.

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

(6) Başkan onayı ile desteklenmesine karar verilen projeler ve projelerin başlangıç tarihi başvuru sahibine bildirilir.

Proje revizyonu

MADDE 8– (1) Başkan onayı alınmış olan projede marka, model, sayı, güç vb. herhangi bir hususta revize talebi olması durumunda bu husus Başkanlığa bildirilir ve Başkanlığın uygun görüşü alınır. Başkanlığın uygun görüşü alınmadan projede değişiklik yapılması durumunda proje destek kapsamından çıkarılır.

(2) Projede revizyon talebi bir defaya mahsus olarak kabul edilir.

(3) Uygun görüş alınan revize talepleri kapsamında başvuru dosyası yeniden hazırlanarak on iş günü içerisinde Başkanlığa sunulur.

(4) Revizenin onaylanması için başvuru kriterlerinin sağlanması gerekmektedir.

(5) Komisyon tarafından revizesi uygun bulunan proje Başkan onayına sunulur.

(6) Revize talebinin veya revizenin uygun bulunmaması durumunda proje, onaylanan başvuru dosyasındaki şekliyle devam eder.

Projenin uygulanması ve denetim yapılması

MADDE 9– (1) Proje sahibi projesini, proje başlangıç tarihinden itibaren iki yıl içinde eksiksiz olarak uygular ve uygulamanın tamamlandığını Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan formatta Başkanlığa bildirir. Bildirimle beraber, gerçekleşen ekipman listesi, hurda belgesi, hurda yetki belgesi ve YMM tarafından onaylanmış hurda faturası Başkanlığa sunulur. Bu süre içerisinde uygulamanın tamamlandığını bildirmeyen projeler destek kapsamından çıkarılır.

(2) Sunulan belgeler üzerinde yapılan incelemelerde;

a) Uygunsuzluk, eksiklik veya hata tespit edilmesi durumunda, başvuru sahibine bildirilir ve on iş günü içinde giderilmesi istenir. Bu süre zarfında uygunsuzluk, eksiklik veya hataları giderilmeyen projeler destek kapsamından çıkarılır.

b) Başvuru dosyasında belirtilen ekipmanlardan farklı marka, model, sayı, güç vb. özelliklerde alım yapıldığı tespit edilen projeler ile proje kapsamında yapılan alımlara ait fatura tarihlerinin, proje başlangıç tarihinde veya daha eski bir tarihte olduğu tespit edilen projeler destek kapsamından çıkarılır.

(3) Komisyonların uygun bulduğu projeler için, görevlendirilen Başkanlık personeli veya Başkanlık tarafından belirlenen gerçek veya tüzel kişiler tarafından uygulama sonrası durumun tespiti amacıyla denetim yapılır.

(4) Denetim çalışmaları aşağıdaki şekilde yürütülür:

a) Denetim kapsamında uygulamanın projesine uygunluğu kontrol edilir. Projede belirtilen marka, model, sayı, güç vb. özellikte ekipmanların uygulanması esastır.

b) Ölçüm cihazlarının kalibrasyon belgelerinin güncelliği kontrol edilir ve projede öngörülen tasarrufların sağlanıp sağlanmadığının belirlenmesine yönelik olarak projede tanımlanan ölçümler yapılır.

c) Denetim ve ölçümler kapsamında formatı Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan denetim tutanağı düzenlenir ve bir nüshası proje sahibine verilir.

d) Denetimin gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılması durumunda, denetim ekibi biri enerji yöneticisi sertifikasına sahip en az iki mühendisten oluşmalıdır.

(5) Denetim yapan personel tarafından, formatı Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan gerçekleşme raporu hazırlanır. Rapor kapsamında, ödenecek destek miktarı aşağıda belirtilen hususlara göre hesap edilir.

(a) Komisyon tarafından uygun görülmüş YMM onaylı ve fatura tarihi proje başlangıç tarihinden sonra olan fatura bilgileri esas alınır.

(b) Ödenecek destek miktarı, aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

$$D_{\delta} = (DO \times [PB])/100$$

PB = Proje Bedeli (TL)

$$PB_g \leq PB_{\delta} \text{ ise } PB = PB_g,$$

$$PB_g > PB_{\delta} \text{ ise } PB = PB_{\delta}$$

PB_δ: Ön görülen proje bedeli

PB_g: Gerçekleşen proje bedeli (TL) KDV hariç toplam tutardır

D_δ: Ödenecek destek miktarı (TL)

DO: Başvuruda kabul edilmiş destek oranı

(c) Yapılacak ödemelerde, döviz cinsinden yapılan harcamaların Türk Lirası karşılığı, fatura tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından döviz kurunun belirlenmediği günlerde (resmî tatiller, hafta sonları ve yarım gün çalışılan) düzenlenen faturalarda, söz konusu günlerden önceki ilk iş günündeki döviz satış kuru) veya daha düşük ise fatura üzerinde yer alan kur üzerinden hesaplanır.

(6) Hazırlanan gerçekleşme raporu denetimi yapan personel tarafından EVDES'e yüklenir ve bir nüshası Başkanlığa gönderilir.

Proje desteklerinin verilmesi

MADDE 10– (1) Gerçekleşme raporu kapsamında, desteklenmesi uygun görülen projeler Başkan onayına sunulur.

(2) Destek ödemesi, Başkanlıkça istenen belgelerin proje sahibi tarafından Başkanlığa sunulması ve uygun bulunmasına müteakip yapılır.

(3) Cari yıl içinde yapılacak destek ödemelerinde önceki yıllarda tamamlanan projelerin destek bedelleri öncelikle ödenir. Ödemede gecikme olması durumunda proje sahibi herhangi bir hak ve faiz talebinde bulunamaz.

(4) Gerçekleşme raporu kapsamında, uygulaması başvuru dosyasında belirtilenlerden farklı yapılan projeler veya uygulaması projesine uygun olarak yapılan ancak, gerçekleşen tasarruf oranının yüzde doksanın altında kaldığı tespit edilen projeler desteklenmez.

Desteğin geri alınması

MADDE 11– (1) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanan veya yararlanmak üzere başvuruda bulunulan ekipmanlar için, destek programlarından yararlanmak üzere Başkanlığa müracaat edilemez. Bu hükme aykırı davranılması halinde, yararlanan destekler başvuru ve/veya proje sahibinden 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre geri alınır.

(2) Beyan edilen bilgi ve belgelerin varlığı ile muhteviyatı itibarıyla doğruluğundan başvuru sahibi sorumludur. Kanun, Yönetmelik ve bu Usul ve Esaslarda belirlenen hükümlere aykırı davranılması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde belirtilen şekilde sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlenmesi veya kullanılması, yanlış ve yanıltıcı bilgi verilmesi veya desteklenme sürecine ilişkin iş ve işlemlerinde herhangi bir usulsüzlük tespit edilmesi halinde başvuru ve/veya proje sahibi destek kapsamından çıkarılır ve başvuru ve/veya proje sahibi iki yıl süre ile destek programlarına başvuru yapamaz. Yapılan destek ödemeleri 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre başvuru sahibinden geri alınır.

(3) Yukarıdaki fıkralar kapsamında geri alınması gereken destek ödemelerinin, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda hesaplanacak faiz ile birlikte bir ay içinde ödenmesi, Bakanlıkça başvuru ve/veya proje sahiplerine yapılacak tebligatlarla istenir. Bu süre içinde ödenmeyen alacaklar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere Bakanlıkça başvuru ve/veya proje sahiplerinin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir.

	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

Projelerin desteklenmesine ilişkin diğer hükümler

MADDE 12– (1) VAP destekleri kapsamındaki başvurular, belgeler, bilgiler ve bildirimler yazılı ve/veya elektronik ortamda yapılır.

(2) Yabancı dilde hazırlanmış her türlü belgenin gerektiğinde yeminli mütercim tarafından yapılmış Türkçe çevirisi istenir.

(3) Denetimlerde, başvuru/proje sahiplerinin yetkilisi veya enerji yöneticisi ile şirket temsilcileri, kalibrasyonlu ölçüm cihazları ile birlikte hazır bulunur ve yetkililerce talep edilen her türlü bilgi ve belge ilgililerce ibraz edilir.

(4) Kalibrasyon sertifikası bulunmayan ölçüm aletleri ile ölçüm yapılmaz veya yapılan ölçümler kabul edilmez. Ölçüm cihazlarına ait kalibrasyon belgelerinin geçerli sayılabilmesi için kalibrasyon belgesi tarihinin denetim tarihini kapsayan zaman aralığında olması gereklidir.

(5) Denetim için gerekli koşulları sağlamayan ve bu nedenle inceleme faaliyetinin tamamlanamadığı durumlarda başvuru/proje sahiplerinin projeleri destek kapsamına alınmaz.

(6) Başvuru, değerlendirme, denetim ve destek uygulanması süreçlerinde görev alan kişilere sunulan bilgi ve belgeler işin mahiyeti haricinde kullanılmaz, üçüncü kişilerle paylaşılmaz.

(7) Desteklerin herhangi bir sürecinde işletmenin devri, başka bir işletme ile birleşmesi ve nev'i değişikliği durumunda, bu husus Başkanlığa bildirilir. Başkanlık tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda desteğin devamına veya sonlandırılmasına karar verilir.

(8) Desteğin uygulanma sürecinde, bir olayın mücbir sebep hali sayılabilmesi için olaydan etkilenen tarafın gerekli özen ve dikkati göstermiş ve tüm önlemleri almış olmasına karşın önlenemeyecek, kaçınılamayacak veya giderilemeyecek olması ve bu durumdan etkilenen başvuru/proje sahiplerinin yükümlülüklerini yerine getirmesini engellemesi gerekir.

a) Aşağıda belirtilen haller mücbir sebepler olarak kabul edilir:

1) Doğal afetler ve salgın hastalıklar.

2) Savaş, nükleer ve kimyasal serpinçler, seferberlik halleri, halk ayaklanmaları, saldırı, terör hareketleri ve sabotajlar.

3) Grev, lokavt veya diğer memur ve işçi hareketleri.

b) Desteğin uygulanma sürecinde, mücbir sebep olarak kabul edilebilecek hallerin ortaya çıkması durumunda, bu mücbir sebep hallerinin sona erinceye kadar destek sürecinin durdurulması, devamı veya iptaline Başkanlık tarafından karar verilir.

(9) Destek kapsamından çıkarılan projeler için başvuru/proje sahipleri herhangi bir hak ve alacak talebinde bulunamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ödemeye ilişkin fatura tarihleri

GEÇİCİ MADDE 1– (1) Bu Usul ve Esasların 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan hüküm, 15/9/2023 tarihi ile bu Usul ve Esasların yürürlüğe girdiği tarih aralığında yapılan proje başvuruları için proje başvuru tarihi esas alınarak uygulanır.

(2) Bu Usul ve Esasların 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendinde yer alan hüküm, 15/9/2023 tarihi ile bu Usul ve Esasların yürürlüğe girdiği tarih aralığında yapılan proje başvuruları için proje başvuru tarihi esas alınarak uygulanır.

Uygulama raporu

GEÇİCİ MADDE 2– (1) Bu Usul ve Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önceki proje başvuruları için Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanan formatta hazırlanan uygulama raporu proje sahibi tarafından Başkanlığa sunulur.

 T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	VERİMLİLİK ARTIRICI PROJE (VAP) DESTEK PROGRAMI HAKKINDA UYGULAMA USUL VE ESASLARI	Doküman No	
		Revizyon/Yayın Tarihi	

Yürürlükten kaldırılan Usul ve Esaslar

MADDE 13- (1) 15/9/2023 tarihli ve 211863 sayılı Bakan Oluru ile yürürlüğe konulan Enerji Verimliliği Hibe Destekleri Hakkında Uygulama Usul ve Esasları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Usul ve Esaslar Bakan tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Usul ve Esasları Bakan yürütür.